

نووسینی: نوال السعداوی (حوارات نوال و منی)

له عەر مبییهوه: جیهاد موحمەد

الحوار المتعدن - العدد: 3680 - 27 / 3 / 2012 - 09:09

لهگهڵ نەوێ له 26 مارتی 2012 دا هه‌ور رووی ناسمانی داپۆشیبوو خۆر هه‌لهات!

له رێگه‌ی ماله‌موه‌ بۆ فێرکه‌خانه، که مونی ماشینه‌که‌ی لێده‌خوڕی، پرسباریک میتسکمی داگیرکردبوو: شۆرش چییه‌ مونی؟

دوینی کۆبوونه‌وه‌یه‌ک کۆیکردمه‌وه‌ لهگه‌ڵ کچ و کوره‌ لاوه‌کانی شۆرش و به‌کیتی ژنانی میسر، غه‌مباریم بینی له ژیر زه‌رده‌خه‌نه‌ی سه‌رلۆه‌کانیاوه‌وه‌، له ژیر تارماییه‌ک چه‌شنی هه‌ور.. خه‌ونه‌ گه‌وره‌کان دیارنامینیت.

تۆ بلنی نەوه‌ سه‌ره‌تای روخان بیت؟ شه‌که‌ت و ماندووبوون به‌ ره‌شبینیدا تیده‌په‌ریت؟ نایا هیزی دژه‌ شۆرش و سه‌له‌فیه‌کان زالبوون؟ نایا وشه‌ی بی سووه "مافیش فایده" دیت و ده‌چن و دوودلی ده‌هینیت؟ گۆلنکی سوری پالکوتو له قۆلایی دله‌وه‌ راپه‌ریی "بیسوده‌ یانی چیی؟!!!" هه‌موو شت سوودی خۆی هه‌یه‌ ته‌نانه‌ت سه‌رنه‌که‌وتنیش، هه‌چ شتیک نییه‌ مه‌حالیبت؟

وشه‌کان وه‌ک ته‌زوی کاره‌با هه‌وریان در ده‌دا، ده‌موچاوه‌کان به‌ روئاکێ خۆر ده‌بریسکانه‌وه‌، ماشینه‌که‌ له دوا‌ی ماشینه‌که‌یه‌کی زۆره‌وه‌ وه‌ستا، رێگایه‌کی قه‌ره‌باغ و پیر له هاتوچۆ؟ کنبیرکی له ویستگه‌کانی به‌نزیندا؟ وه‌رگه‌رانی ماشینه‌کی گه‌وره‌ی لۆری؟ راکه‌ راکه‌ی به‌لته‌جیه‌کانی رژی‌م؟ به‌ دوا‌ی به‌کێک له شۆرشگێزندا ویلبوون؟ کاروانی به‌کێک له پیاوه‌ گه‌وره‌کانی ده‌سه‌لات؟ له ناو ماشینه‌ ده‌رگا داخراوه‌کدا وه‌ک زیندانی وابووین، رژی‌م ده‌بیت بروخی.. مونی؟ من دوینی خه‌ونم بینی روخابوو، ته‌نیا خه‌وبوو.. مونی، مه‌زنترین شت به‌ خه‌ون ده‌ستپێده‌کات.

مه‌زنترین شته‌کان کامانه‌ن؟

ناور ناده‌مه‌وه‌ له وشه‌ی "کامانه‌ن" هه‌زم له لیکدانه‌وه‌ی به‌هاکان نییه‌: مه‌زنترین شته‌کان کامانه‌ن، شۆرش چییه‌، داهینان چییه‌، خۆشه‌ویستی چییه‌، ژیان چییه‌، مردن چییه‌، نه‌م شتگه‌له‌ رووددات و لهگه‌ڵ ژیانماندا، لهگه‌ڵیدا ده‌ژین بی نەوه‌ی بزانیین چیین، که‌واته‌ زانیاری ده‌رباره‌یان گرنگ نییه‌؟ زانیاری زۆر گرنگه‌ وه‌لی به‌ عه‌قڵ سنورداره‌، واته‌ گرێداره‌ به‌ زه‌مه‌ن و شوینه‌وه‌، هه‌موو شتیک سنورداره‌ به‌ هۆکاری زه‌مه‌ن و شوین، ته‌نیا شتیی و خه‌ونه‌ گه‌وره‌کان نه‌بیت.. مونی، گه‌وره‌ترین جۆره‌کانی شتیی لوتکه‌ی عه‌قله‌ دوا‌ی سه‌ره‌که‌وتن.

روخانی موباره‌ک خه‌ونیکێ شتانه‌ بوو، نه‌م‌رق بووه‌ به‌ واقیعیکی ناسایی؟ وشه‌ی ناساییم خۆشناویت.. شتییتم خۆشه‌دویت، جیاوازی چییه‌ له نیوان خه‌ون و خه‌یالدا.. مونی؟

خه‌ون، دره‌ختیکه‌ سه‌ری له ناسمان و ره‌گی به‌ ناخی زه‌ویدا رۆچوو، خه‌یال ته‌نیا بیروکه‌یه‌که‌ هه‌لواسراو له بۆشاییدا ده‌سوڕیته‌وه‌ به‌بی نەوه‌ی گرێداروی واقیعیکی راسته‌قییه‌ بیت، خه‌ون ده‌که‌وتیه‌ خانه‌ی زانست و عه‌قڵ و داهینان و یاخه‌یبوونه‌وه‌، خه‌یال ده‌که‌وتیه‌ خانه‌ی نه‌فسونه‌وه‌ و عه‌قڵی کردوه‌ به‌ کۆیله‌یه‌کی بێده‌نگ، لاشه‌ی فیه‌لگێزه‌ و خه‌ونی چۆله‌که‌کان؟

له‌په‌ر نەوه‌ شۆرش خۆشه‌ویسته‌ نه‌ک سیاسه‌ت؟

سیاسه‌ت هه‌نهری مومکینه‌ و خه‌ونه‌کانیش بچوونک تیایدا، چاکسازی خه‌وشه‌کانی رژی‌م، پڕۆسه‌ی پینه‌وه‌په‌رۆکردن، به‌لام شۆرش هه‌نهری کاریکه‌ که‌ ناكریت و مه‌حاله، گۆڕینی رژی‌م و دروستکردنی جیهانیکی نوییه‌، شۆرش دروستکراویکی داهینه‌رانه‌یه‌ وه‌ک پارچه‌ هه‌لبه‌ستیک، بۆچی سیاسه‌ت وه‌ک هۆنراوه‌ زیندوکه‌روه‌ نییه‌.. مونی؟ چوونکه‌ رژی‌م حاکمیکه‌ له‌سه‌ر بانه‌مای هه‌یز و خۆ سه‌پاندن دروستبووه‌، سیاسه‌ت بووه‌ به‌ پیشه‌یه‌ک له بازاردا مامه‌له‌ی پێوه‌ ده‌کریت، سیاسه‌توان وه‌ک پارێزه‌ر و رۆژنامه‌نووس و راگه‌یاندنکار و دوکاندار و پزیشکاری و قه‌سابی وایه‌، به‌ پینی یاساکی بازارگانیی کارده‌که‌ن: ده‌سه‌کوت و زیان و نمایشکاری و داواکاری له‌په‌رچاوه‌گرن، ته‌ماشاکه‌ چ مملانییه‌کی نا مرقیانه‌ به‌رپاده‌بی له نیوان رکه‌به‌ره‌کانی کورسی ده‌سه‌لاتدا، نه‌مه‌ وه‌ک مملانییه‌ک وانییه‌ له بازار و بورسه‌ نازاده‌کاندا؟

بازاری نازاد نازاد نییه‌، چوونکه‌ له ژیر سایه‌ی حوکمی هه‌مان رژی‌مدا، نه‌و حوکمه‌ش به‌ هه‌یز و به‌ فیلکردن ده‌روات به‌رپوه‌ نه‌ک به‌ راستگۆییانه‌ و دادپه‌ره‌رانه‌، نازدی بازار و سیاسه‌ت نازادی به‌هه‌زه‌کانه‌ بۆ به‌کاربردن و به‌کاره‌نانی لاوازه‌کان، هه‌موویان له بازاردا گۆرائی "خۆشم ده‌وییت نیشتمانم" ده‌چرن، خه‌نکیان له نۆقیانوسی په‌یمان ده‌ویینه‌کانیان نوقم کردوه‌، نه‌مه‌ له هه‌موو سه‌رده‌م و هه‌موو وڵتیکدا دووباره‌ ده‌بیته‌وه‌.

فروقیل له وڵاتی نهمه‌دا به‌هه‌زتره‌؟

به‌ هۆکاری دواکه‌وتویی و په‌راویزخستن نه‌ک به‌ هۆکاری زیره‌کی یان شوناس و نه‌ته‌وه‌یی.

بۆچی ژن و پیاوه‌ شۆرشگه‌زه‌کان واز له خه‌ونه‌ گه‌وره‌کان ده‌هینن و له قۆلاییه‌کانی "نه‌شیت" و "له‌وانه‌یه" دا نوقم ده‌بن؟ به‌ هۆکاری بی هیوایی و ره‌شبینی، په‌لاماره‌ به‌ک له دوا‌یی به‌که‌کان پیش نەوه‌ی هه‌ناسه‌ بگرن، به‌ هۆکاری سه‌رنه‌که‌وتن دوا‌ی سه‌رنه‌که‌وتن و به‌رده‌وامی سه‌رنه‌که‌وتنه‌کان، سه‌رنه‌که‌وتن نامانگه‌یه‌نیته‌ روخان، سه‌رنه‌که‌وتن هه‌چ نییه‌ جگه‌ له ته‌نها گواسته‌وه‌یه‌ک نه‌بیت له سه‌رنه‌که‌وتنیکه‌وه‌ بۆ سه‌رنه‌که‌وتنیکه‌ تر به‌ بی نەوه‌ی هیواپروبیته‌، نه‌م ده‌رپه‌رینه‌ جوانه‌. مونی. زیره‌کی له راده‌به‌ده‌ر و بی سنور پشودریژیی و به‌رده‌وامییبووونه‌ له تیکۆشاندا، راوه‌ستان له نیوه‌ی رێگادا

ترسناکه، وشه‌ی ناوهرستم خوشناوینت، شورش نیوه‌ناچلیی و ناوهراست نانااسیت، شاعیره‌کان نیوه ناچلیی و ناوهراست و نیوه‌ی ریگا نانااسن تا له‌ویدا بوه‌ستن، هیچ کس له نیوه‌ی ریگادا ناوهرستیت جگه له ترسنوکه‌کان نه‌بێ که ناتوان بگه‌نه سه‌ری نه‌وسه‌ری ریگاکه.

له کۆبوونه‌یه‌کی دوینیدا کچیک وتی من ژبانی خۆم له شۆرشدا دۆزیوه‌توه و رۆژ به رۆژ لهو شۆرشه‌دا خۆم تۆمارده‌که‌مه‌وه، به‌لام سه‌رکه‌وتوش نه‌بوو له بلاوکردنه‌وه‌ی په‌رتوکه‌که‌یدا، په‌خشکاره‌کان به په‌روشنه‌بوون یو بلاوکردنه‌وه‌ی په‌رتوکه‌که‌ی: بۆچی به هۆی تۆری نینته‌رنینته‌وه بلاوی نه‌کرده‌وه، خوینهرانی نینته‌رنیت زۆرتر و فراوانتر له خوینهرانی په‌رتوک، زۆربه‌ی چاپه‌مه‌نییه‌کان به مه‌نتقی ده‌سکه‌وت و قازانج کار ده‌کهن، به دوا‌ی ناوه به‌ناوبانگه‌کانه‌وه‌ن، پرکیشی ناکه‌ن کارکینک بکه‌ن قازانجی نه‌بیت، خه‌ونه‌کانیان بچوکه و له بازنه‌ی ژماره‌ی درادا ده‌سوریتته‌وه، نایا چاپه‌مه‌نییکاره‌کان و په‌خشکاران و بازرگانه‌کان هاوبه‌شییانکرد له شۆرشدا؟

شۆرش پیوستی به ده‌ستبردن بۆ کاری ترسناک هه‌یه، پیوستی به بویرییه تا ناستی گیان به‌ختکردن تا نه‌وه‌ی ده‌یوینت به‌ده‌ستیه‌نینت، نه‌مه خه‌سه‌له‌تی شاعیره‌کانه نه‌ک په‌خشکاران و چاپه‌مه‌نیکاران، خه‌ونی گه‌وره به‌دینه‌هات و رژیمی موباره‌ک نه‌روخینرا تا شۆرشگیران شۆرشیان په‌ریا نه‌کرد، له گوله و مردن هه‌لنه‌سه‌له‌میینه‌وه، توانیان دیواری نه‌ی ترسه بروخینن که ده‌میک بوو له گیانی خه‌نکیدا چینرا بوو، شۆرش بویری کردم..مونی، بووم به مرقییکی په‌سه‌ند و جوان و گه‌وره‌تر له‌وه‌ی که هه‌بووم.

بۆم باسکه چۆن؟

پیش شۆرش به چهند مانگیکی زۆر ده‌ستکرد به نووسینی رۆمانه نویکه‌ت، کاتیک شۆرش ده‌ستیه‌یکرد نزیکه‌ی نیوه‌بیم ته‌واوکردبوو، وازم لیه‌ینا تا ده‌رفه‌تم هه‌بیت له‌گه‌ل شۆرشدا بزیم، دوا‌ی چهند رۆژیک نه‌متوانی بگه‌ریمه‌وه بۆ ژبانی پیشوترم، ویستم هه‌موو شتی بگۆرم له هه‌موو شته‌کانی ژباندا، جگه له رژییم که نه‌متوانی کاریگه‌رییه نه‌گه‌تیقه‌کانی بگۆرم له ژباندا، ژبانم له ناو ماله‌که‌مدا ساردبووه، هه‌ستمکرد شه‌قامه‌کان له ماله‌که‌م گه‌رموگۆرتن، له‌گه‌ل نه‌وه‌ی مانگه‌کانی په‌نا‌یر و فه‌بروه‌ی شۆرش زستان بوون، کاتیک ده‌گه‌رامه‌وه بۆ خویندنه‌وه‌ی رۆمانه‌که ده‌میینی نه‌ویش ساردبوته‌وه، وه‌ک نه‌وه‌ی که‌سیکی تر له رابوردویه‌کی قو‌لی تیکشکاودا نووسیه‌ینی، تۆرمدا به نه‌ولاوه و ده‌ستمکرد به رۆمانیکی نو، پیئوسه‌که‌م به هیزی شۆرشه‌وه ده‌هاتو ده‌چوو به‌سه‌ر وه‌رقه‌کاندا، گه‌رمایی و وزه دا‌هینه‌رانه‌که‌ی، ده‌ته‌قییه‌وه به‌سه‌ر نه‌ودیوی سروشت و عه‌ق‌ل و زه‌مه‌ن و مه‌کاندا.

<http://www.ahewar.org/debat/show.art.asp?aid=300826>